

ปราโมทย์ โสภณ. 2547. การจัดกลุ่มจังหวัดตามคุณภาพชีวิตของประชากรในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ปี 2545. รายงานการศึกษาอิสระ

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถิติประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ISBN 974-435-983-8]

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ : รศ. รังสรรค์ เนียมสนิท

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ จัดกลุ่มจังหวัดตามคุณภาพชีวิตของประชากร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ปี 2545 รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลโดยคณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (พชช.) ศูนย์ข้อมูลเพื่อพัฒนาชนบท กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วย 6 หมวด 37 ตัวชี้วัด ได้แก่ หมวดที่ 1 ด้านสุขภาพดี (11 ตัวชี้วัด) หมวดที่ 2 ด้านมีบ้านอาศัย (8 ตัวชี้วัด) หมวดที่ 3 ด้านฝึกฝนการศึกษา (6 ตัวชี้วัด) หมวดที่ 4 ด้านรายได้ก้าวหน้า (3 ตัวชี้วัด) หมวดที่ 5 ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย (5 ตัวชี้วัด) และหมวดที่ 6 ด้านร่วมใจพัฒนา (4 ตัวชี้วัด) สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ การวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis) และการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

ในหมวดที่ 1 ด้านสุขภาพดี หมวดที่ 2 ด้านมีบ้านอาศัย หมวดที่ 3 ด้านฝึกฝนการศึกษา และหมวดที่ 5 ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย สามารถจัดกลุ่มจังหวัดตามคุณภาพชีวิตของประชากรได้ 2 กลุ่ม ส่วนหมวดที่ 4 ด้านรายได้ก้าวหน้า และหมวดที่ 6 ด้านร่วมใจพัฒนา สามารถจัดกลุ่มจังหวัดได้ 3 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มจังหวัดที่ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มที่ 1 ในแต่ละหมวดนั้นส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยในแต่ละตัวชี้วัดต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มอื่นๆในหมวดเดียวกัน ดังนั้นจังหวัดที่อยู่ในกลุ่มที่ 1 จึงควรได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาคุณภาพชีวิตก่อนจังหวัดที่อยู่ในกลุ่มที่ 2 หรือ 3 นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดจะพบว่า จังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดเดียวที่ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มที่ 1 ในทุกหมวด ดังนั้นจังหวัดมุกดาหารจึงควรทำการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเร่งด่วนเพื่อให้ประชาชนในจังหวัดมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทัดเทียมกับจังหวัดอื่นๆในภาคเดียวกัน และเมื่อนำกลุ่มจังหวัดที่จัดได้ทั้ง 6 หมวด ไปทำการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม เพื่อสร้างสมการจำแนกกลุ่ม พบว่าสมการที่ได้สามารถทำนายกลุ่มได้ถูกต้อง 100 % ทุกหมวด

The objective of this research was to investigate the natural clustering for quality of life of provinces in the northeastern region by using basic minimum needs data in yearly 2002. Basic minimum needs data, which is currently used, for rural areas during a period of the Ninth National Economic and Social Development Plan (2002-2006) comprises of 37 indicators that divided into 6 aspects: health (11 indicators), dwelling (8 indicators), education (6 indicators), income (3 indicators), ethics (5 indicators) and participation (4 indicators). All data collected by Rural Development Information Center of the Community Development Department, Ministry of Interior, Thailand. The cluster analysis and discriminant analysis, which are the multivariate techniques, were used to analyse data in this research. The research results were as follow:

In health, dwelling, education and ethics aspect two clusters were selected. In another aspect, income and participation, three clusters were selected. It was found that the first cluster had minimum mean in many indicators in all aspects. When consider the provinces in northeastern, Mukdahan is the only province that was classified in the first cluster. So this province and the provinces in the first cluster in all aspects should consider initially for develop the quality of life.

In each above clusters, linear discriminant functions were formulated. They could predict correctly 100%.